

P. lease

E. ducate

A. II

C. hildren

E. veryday

Vår 2017

Frihet

i 10

Praksis

- 1 Frihet –med alle nødvendige midler
Hatem Ben Mansour
- 2 I Love Sluts
Hatem Ben Mansour
- 3 Det spiller du ikke!
Hatem Ben Mansour
- 4 Music holds a different meaning...
Brian B Flow
- 5 The Nile bride-groom
Ahmed Umar
- 6 Bestemor brukte ikke bukser
Tone Bjerkaas
- 7 On top of things
Detroit Kunsthalle /Kjetil Kristensen
- 8 Noen har frihet til å overnatte...
Araiz Mezansa
- 9 Muntlig VS tegnet språk:
Ksenia Aksenova
interview with Siri Dokken
- 10 Hva er indentitet:
Nico D

under-søkelsler:

I forrige nummer av «10 undersøkelser» så vi nærmere på migrantens plass i dagens samfunn. I dette nummeret er temaet frihet. I faktaboksen her på siden kan du se litt av hva lover og regler sier om frihet.

Norske lover og internasjonale konvensjoner gir oss riktignok mange friheter. De fleste er ikke lovfestet siden det hver og en av oss er fri til å gjøre i praksis ikke er vedtatt av politikere eller skrevet ned i paragrafer; det er bare ikke forbudt.

Frihetene nedfelt i FNs Verdenserklæring om menneskerettigheter og vår grunnlov er debattert og satt opp mot hverandre, plukket fra hverandre i sin enkelthet på akademiske symposier og hyllet i festtaler. Derfor fokuserer vi i denne avisa heller på individets frihet, og hvilke bånd vi legger på oss selv, når vi tar opp frihet fra 10 ulike perspektiv.

Nicolas «Nico D» Holter reflekterer over hvilke faktorer som former identitet. Den zambiske artisten og aktivisten Brian «B Flow» Bwembya forteller hvordan bevegelsesfrihet har påvirket han som musiker og hvor viktig den er for utallige mennesker. Selv har jeg tatt et skråblikk på Oslos uteliv etter debatten om stengingen av hiphop-steder i fjor, og sett på friheten til å delta i utelivskultur.

Vi ser også på hvordan to kunstnere som opererer i det offentlige rom behandler sin frihet: Geir Backe Altern balanserer så vidt innenfor det han er juridisk fri til å gjøre, men tar seg absolutt friheter når det kommer til hva som er sosialt akseptabelt i «On Top of Things», mens et premiss for kunsten i «I LOVE SLUTS»-prosjektet er at kunstneren tar seg friheter utenfor hva loven tillater og tvinger samfunnet til å se hans uttrykk.

Kunstnerne Tone Bjerkaas og Ahmed Umar reflekterer og provoserer over temaet klær, kjønn og identitet og friheten til å velge fra svært ulike perspektiv, men begge med utgangspunkt i noe som for dem er nært og familiært. Verket av Ahmed Umar, «Nile bride-groom», er også vår midtside. Bildet ligger der så du lettere skal kunne ta det ut som plakater.

Baskiske Araiz Mesanzas tegninger til undersøkelsen «empatisk arkitektur» gir deg en melankolsk følelse av å ikke

være velkommen. Kanskje du et øyeblikk føler den frysningen en som virkelig trenger et sted å legge seg ned kjenner når han eller hun møter fiendtlig arkitektur. En frysning som ikke kommer av kulde.

Avistegner og illustratør Siri Dokken, som siden 1995 har vært fast tegner i Dagsavisen, snakker om sin erfaring med frihet som tegner fra hun startet som avistegner for mer enn 20 år siden til nå, i en samtale ført til pennen av den russiske kunstneren Ksenia Aksenova. Aksenova har ofte tekst som tema i sine arbeider, og gir oss et nokså umiddelbart inntrykk av samtalen dem imellom. Dokken reflekterer over hva som har ført til endringer og er innom temaer som internetts innflytelse og hvordan hennes arbeid har forandret seg.

Vår redaksjonssekretær Kjetil Kristensen står for utgavens langlesning der han med rommet for offentlig kunst som bakteppe, tar for seg statueklating, skateboarding som gatekunst, kårene for kunst og kunstnere sett i lys av Daesh (ISIS), og til slutt offentlig kunst og markedskreftenes angrep på det offentlige rommet. Han bør jo vite hva han snakker om, som er utdannet ved Kunstakademiet i Tromsø, er med i et skateboard-

og kunstkollektiv, og skal åpne et visningsrom i ei steinrøys i Sandnes, Detroit Kunsthalle.

Utgavens tema er Frihet, og selv om vi ikke har angrepet de typiske kamppørsmålene er redaksjonen på ingen måte blinde for hvilken tid vi lever i, der friheter er under angrep. Da jeg først takket ja til å ta på meg oppgaven ventet jeg å kommentere at USA hadde fått kvinnelig president, vi skulle ta opp frihet uten å være konfronterende, men heller inkluderende. Virkeligheten er annerledes. Men heller enn å ty til skyttergravs-krig har vi valgt en avis fylt med mennesker som uttrykker frihet. For det som skjer når friheten i et samfunn blir begrenset er ikke plutselige dramatiske endringer, men de små innskrenkningene i individets frihet som ikke merkes av andre enn gruppen det treffer – som ofte er marginal. Da blir det viktig å sette søkelys på individuelle friheter, og hvor stor verdi de har, så vi er villige til å stille opp og beskytte dem. «By Any Means Necessary.»*

Hatem Ben Mansour
P.E.A.C.E.

*sitat av Malcolm X, 1964.

Deaddog Management

Med alle nødvendige midler

Hatem Ben Mansour (født 1979, Oslo) er jurist av utdannelse, med fordypning i blant annet internasjonale menneskerettigheter. Han jobber til daglig som byråkrat, driver mu-

sikkmanagementet 4080 – Deaddog management, sitter i styret i TrAP og har vært en aktiv samfunnsdebattant når det gjelder temaene rasisme og ytringsfrihet.

Gjesteredaktør

Hatem Ben Mansour

«I Love Sluts» – sa han, hun så på ham med et skjevt smil; «Ja, det var jo hyggelig å høre etter 8 års ekteskap ...» De hadde barnefri og kom fra besøk hos noen venner i Gamlebyen og sto og ventet på trikken. Han løftet hånden, rettet ut en finger og pekte på veggen over gaten, «Nei det står der.» Hun knakk sammen i latter.

Dette var mitt første møte med setningen som har blitt et fenomen i Oslos gater. Jeg tror det var i februar/mars 2015, og de to-tre første jeg så lo jeg, for å være ærlig, litt av. Jeg har jo noen kamerater som ville stått inne for uttalelsen, men stilte meg litt undrende til behovet for å utbasunere det, og syns også noen av de første var grove og enkle i stilen. Etterhvert som jeg så setningen oftere, i større format og ikke minst mer synlig i bybildet også for deg som ikke ser etter skriften på veggen, begynte jeg å lure på hva dette var, om det var del av en slags moderne feministisk bevegelse, a la «Slut Walks» som har blitt gjort populært i USA med deltakere som Kim Kardashian og en av hennes manns eks-damer Amber Rose. Uansett var det klart for meg at det var graffiti og et prosjekt som ville bli viktig i norsk graffiti-historie. En historie jeg har fulgt siden før jeg skrev mine toy-tags på midten av 90-tallet. Hiphop har vært min kultur fra jeg i 1987, sju år gammel, var maskot for noen ferske b-boys som hadde sett «Wild Style» og «Beat Street» på video, og trente på Langhussenteret der jeg bodde. Som en litt puristisk nerd har jeg selvfølgelig et forhold til alle de fire elementene av hiphop; MCing, DJing, breakdancing og graffiti, i tillegg til det filosofisk/ideologiske overbygget av antirasisme og sosialbevissthet jeg ser som særlig viktig. «I LOVE SLUTS» skilte seg ut fra alt

I Love

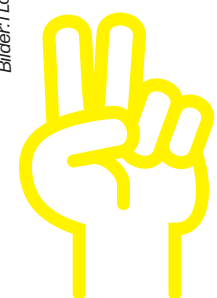

Bilder: I Love Sluts / Hatem Ben Mansour

jeg tidligere hadde sett i Norge av graffiti i sitt visuelle uttrykk, omfang og ikke minst budskap.

Jeg ble raskt sikker på at det var én kunstner som sto bak, og da jeg fikk oppdraget å være gjesteredaktør for denne avisa var en av mine første tanker et kunstnerportrett av kunstneren bak dette prosjektet som har foregått foran øynene våre midt i Oslo sentrum. Jeg ville finne ut hvilken bakgrunn og motivasjon som lå bak, og om det var et underliggende budskap. Jeg hadde ikke den minste anelse hvem det var, men Oslo er en liten by, og ikke lenge etter så jeg at en bekjent sto bak en utstilling av prosjektet i Galleri Laszka. Med løfte om anonymitet ble vi fort enige om et intervju.

Kunstneren venter på meg på en Grünerløkka café, en mann i 30-årene, en ganske typisk mann fra indre-øst, ikke av hipster-typen, mer han du tenker deg enten jobber i et kreativt yrke eller som håndverker; favoritt-antrekket er caps, hoodie, og litt baggy jeans. Som gjerne hadde longboard for 10 år siden, før alle andre, og helt klart er glad i damer og øl. Han sitter bredbent med armene over ryggen på sofaen med en positur som ville gjort Christian Krogh stolt. Det er viktig for kunstneren å beholde sin anonymitet, både av den åpenbare grunnen at «Sheriffen», som han kaller det, ikke skal ta han, men også fordi prosjektet skal stå for seg selv. Så for enkelthets skyld kaller jeg ham I ♥ SLUTS, med et hjerte etter kunstnerens ønske. Såpass forsiktig er han at allerede tidlig i samtalen sier han heller «den setningen» enn «I LOVE SLUTS», slik at de få andre i lokalet ikke skal forstå hvem han er. For volumet er ganske høyt der han snakker med bred Oslo-øst

sosiolekt. Han forteller at han har takket nei til andre intervjuer og, med et skjevt smil, at han faktisk tenkte på å sende to 19-år gamle jenter til å ta rollen i dag.

I ♥ SLUTS begynte med graffiti på slutten av forrige århundre på hjemstedet, en middels by på Østlandet, knappe fem år etter de store anti-taggerkampanjene, der markedsføring, straffeforfølgelse og astronomiske bøter førte til en desimering av antall taggere i osloområdet fra storhetstiden rundt -95 til årtusenskiftet.

Senere i løpet av samtalene viser han meg sin første piece, som jeg må si han hadde god can-control på til å være første gang, noe han absolutt ikke legger skjul på at han er stolt av selv. Vi kommer raskt i snakk om noen gamle Kings i osloområdet fra blant annet legendariske Five Line Crew, og det er tydelig at I ♥ SLUTS har god oversikt over både nyere og eldre graffitiartister i byen. Den etablerte kunstscenen har han ikke følt noen dragning mot, og bortsett fra noen små utstillinger han har deltatt på en gang i tiden har han heller ikke vært mye i kontakt med den. Det er gatene som har vært hans utstilling, og selv om han nå har fått dyppet foten i galleriverden er særegenhetene ved graffiti som kunstform noe han setter høyt:

«Gategalleriet er noe annet, du kan ikke ta det med deg, henge det på veggen. Du må oppleve det der, akkurat som måten det oppstår: Live – det er i live. Det er jo noe pirrende i å skape det, men ikke minst se folks reaksjoner på kunsten, og særlig setningen «I LOVE SLUTS».»

Sluts

I ♥ SLUTS opplever dessverre at det stort sett bare er de som selv holder på med det og spesielt interesserte som legger merker til street art og graffiti. Etter 15 år som wriiter ville han utvikle seg som kunstner, bryte noen barrierer, være samfunnsinkluderende og særlig forsøke å nå de som ikke er opptatt av kunst. Han ville vekke en følelse i publikum, noe avslørende. «Å si noe sånt, den setningen er jo tabu, og jeg ville skrive noe litt kleint, for å fange hele byens publikum.»

Han er klar på at det var et mål å sjokkere, bringe frem følelser som avsky, men også latter og undring. Samtidig understreker han med et visst alvor at setningen absolutt er en kjærlighetserklæring, samtidskunst med poetisk lidenskap, og kjærlighetserklæringen er personlig sier han, før han bryter ut i en smittende latter. Det aller første verket som startet prosjektet var et dryppende rødt hjerte i Carl Berner-krysset, men 14. februar 2015, Valentine's Day, kom setningen «I LOVE SLUTS» opp for første gang, under et hjerte punktert av en pil med penishode i Gamlebyen i Oslo. I ♥ SLUTS gliser bredt blant skjeeggstubbene og forteller om en dame han så dagen etter, da han tilfeldigvis var på vei forbi. Hun kom syklende mot ham, hadde nok ikke god tid, for skjerfet sto bak henne som en vimpel, og kåpen foldet seg ut som en kappe i vinden. Piecen var plassert sånn at kunstneren ikke kunne se den, men kunne se henne, og hun ham, i det hun så «I LOVE SLUTS» slå mot seg. Haken falt samtidig som leppene lagde et slags smil, og hun knakk nesten nakken der hun ikke kunne slippe øynene av verket.

Reaksjonene på prosjektet har vært mange. Går man inn på #ILOVESLUTS på Instagram ser man oslovånere og turister, jenter

og gutter, og flere internasjonale
artister posere ved hans kunst.
Artistene oftest ved en av hans
større piecer utenfor Rockefeller
eller Blå. NRK har brukt «I Love
Sluts» i illustrasjon om Oslo for
humorserien «Norske Grønnsa-
ker», og hjertet fra Carl Berner
som første bilde i introen til «Bør
de gifte seg». Komikeren Sigrid
Bonde Tusvik og en rekke andre
jenter og damer har kommet med
kjærlighetserklæringer, mens
andre har oppfattet dette som
sexistisk og støtende å måtte
påtvinges ordet «slut» i bybildet.
Noen har til og med gått så langt
at de har endret, eller om du spør
kunstneren, ødelagt, flere verk
slik at det står «I LOVE SLOTHS»,
eller har dekket det med noen
dyr som nok er ment å forestille
dovendyr, eller sloths som de he-
ter på engelsk. Kvinnefronten og
Feministisk Initiativ har hyllet det
som humoristisk hverdagsakti-
visme, mens det i kommentarfel-
tene under stilles spørsmål ved
hvorvidt ordet slut er støtende
med henvisning til anti-slut sha-
ming-kampanjen, og ikke minst at
slut ikke er et kjønnsbestemt ord.
Kunstneren smiler selv av det,
hans syns all støtten er utrolig
hyggelig og en fin anerkjennelse.
Om de negative reaksjonene er
han rask til å trekke frem at gut-
ter kan være like mye sluts som
jenter, og ikke minst:

I Love

«[...] man trenger
ikke være så
jævla redd for
sex! Hele målet
var jo at folk skal
bli provosert, den
beste historien,
seriøst den må du
bare skrive: Jeg
var ute natt til 8.
mars og skulle
male. Skulle male
rett ovafor en
jeg hadde oppe
fra før. Da jeg
kom dit sto det
to jenter, eller
damer, på rundt
20 der. Jeg tenkte
de lufta bikkja og
jeg skulle vente
til de gikk, men
de ble stående
veldig lenge på
samme sted. Og
da de gikk hadde
de ikke no' hund.
Da så jeg de
hadde endra min
kunst og skrevet
«SLOTHS».»

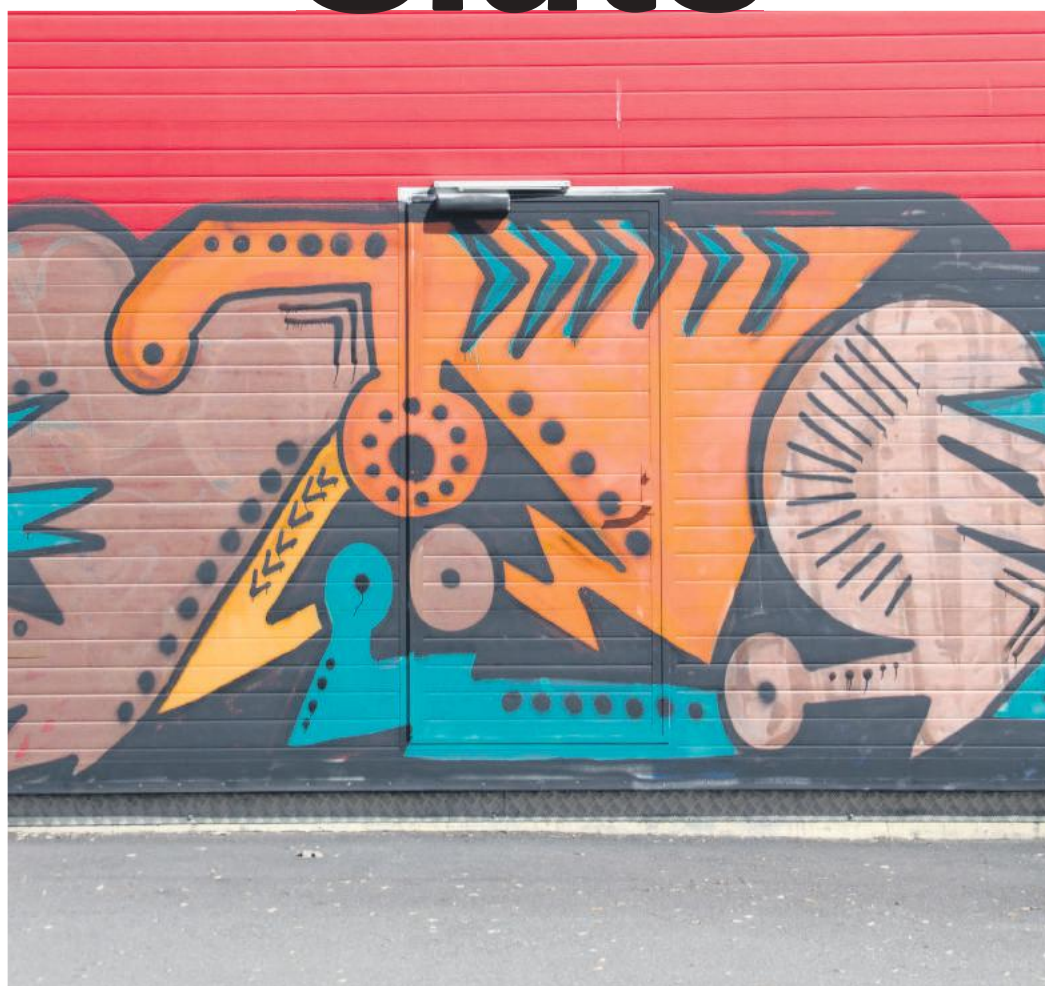
I ♥ SLUTS ler godt av historien:

«Jeg blir glad av det. Jeg har jo oppnådd det jeg vil, de blir så provosert at de sniker seg rundt om natten og bryter loven og sikkert også sine egne normer ved å stå å male over min kunst. Kan jo ikke gå over deres ting heller, de er jo ikke writere.»

Kunstneren referer til Old School graffiti-regler vi hadde vært innom tidligere i samtalen. I korte trekk er reglene om hvor du kan male og når man kan male over andre writere. Som I ♥ SLUTS sa går han aldri over noen andres skikkelige piecer, selv om han nok kunne tatt seg større friheter med sin status i miljøet; som han sier halv-beskjeden har han blitt kalt Street-King. Graffiti-scenen i Oslo syns han har vært litt nede, men mener den har tatt seg opp en del etter at han begynte å være så aktiv som han er, på synlige og dermed risikofylte steder. I tillegg til «I LOVE SLUTS» er kunstneren ansvarlig for tidligere nevnte hjerter du finner rundt om i byen, nøkler med nøkkelhull som skjuler en vulva, og nå i det siste noen ensfargede verk lagd med rulle som drar tankene mot en av to inspirasjonskilder, den legendariske kunstneren og aktivisten Keith Haring. Den andre inspirasjonskilden han nevner er Basquait, og man kan nok kjenne igjen noe av røffheten i formgivning og den litt grove fargebruken i flere av «I LOVE SLUTS»-verkene. De to nevnte kunstnerne er for øvrig nokså ulike bortsett fra at de begge hadde bakgrunn fra street art og tok steget inn i den etablerte kunsten med hell.

Sluts

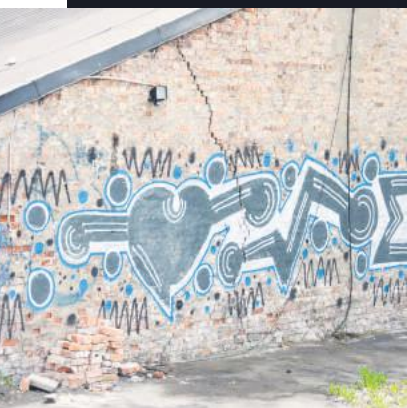

I ♥ SLUTS er selv på vei til å ta de første skritt i den retningen. Han har som nevnt hatt en én-dags utstilling, som han forteller aldri hadde kommet i stand uten Bjarne Melgaards hjelp og støtte. Han forteller at det heller ikke hadde blitt noe av uten Galleri Laszka's historie som bordell. I ♥ SLUTS har stående invitasjon til en lengre utstilling. Noe av det morsomme med dette er hvordan andre unge, men etablerte kunstnere forteller om sin graffiti-fortid; «[...] men når jeg spør hva de skrev kommer de med et navn jeg aldri har hørt. Så mens jeg er her nede i kunstmiljøet», han holder hånden 20 centimeter over bakken, «så gjør jeg det de skulle ønske de gjorde.» I ♥ SLUTS ler litt, samtidig som det er et alvor i det.

Han har møtt en av kunstneres vanligste utfordringer i sitt arbeid fram mot utstillingen; økonomi. Han kan ikke kjøpe lerret eller maling, for tiden er det såpass lite å rutte med at han maler med brekkmaling og en rulle han har brukt de siste seks månedene. Kunsten koster ham mye; blir han tatt vanker det bøter, og noe vederlag har det aldri vært snakk om fra NRK ettersom de jo ikke kan vite hvem kunstneren er. At det ofte hentes inn internasjonale kunstnere for å gjøre gatekunst i Norge oppfatter han også som ødeleggende for det norske miljøets mulighet til å etablere seg og bli tatt på alvor. For målet er å pyn-te opp, og hans usignerte kunst er en gave til byen. I ♥ SLUTS kan ikke la være å skape, og sier; «Jeg føler meg som en konstant rennende elv med maling.»

Skapertrangen og hindringene har også tvunget frem hans nye ensfargede stil; som han sier er det begrensningene som har utviklet ham. Begrensninger både i tid, sted og materiale. Han har også valgt å la kunsten sin stå uten signatur, annet enn setningen som gjorde han kjent, «I LOVE SLUTS».

Hatem Ben Mansour

3 Det spiller

du ikke!

Fra sensommeren 2015 til ut på høsten 2016 ble det ene utestedet etter det andre stengt her i Oslo. Man skulle ikke lenger kunne velge å danse til hiphop, dancehall eller house ble det mumlet i bransjekretser, før det kom i klartekst i Natt og Dag, Aftenposten, Dagsavisen og Morgenbladet. Sistnevnte kunne melde at:

«I begrunnelsen for stengingen av Fisk & Vilt kommer det frem at næringsetaten i fjor holdt et møte med de ansatte på utestedet, hvor de delte ut en liste med «utfordringer». Der sto det blant annet: 'Det er det enkelte skjenkested som har ansvaret for hvem man «inviterer» til fest.»

Brooklyn Bar nederst på Grunerløkka inviterte til avslappet stemning med unge DJs som spilte den nyeste formen for hiphop, trap, men stedet varte dessverre ikke lenge. De populære stedene Fisk & Vilt og Ginger på Youngstorget forsvant begge to, og med hiphop-puben Sawol på Grønland lukket og låst

Patrick Oldenberg

var det ikke steder igjen der det virkelig kunne twerkes, og som tok imot det unge publikummet som trakk mot stedene. Med sine unge gjester og klare musikkprofil var dette ganske marginale steder som ikke skapte stort engasjement, annet enn i Oslo og Østlandets hiphop-miljø. Det ble etterhvert snakket om at det fra politiets side ble ansett som lite ønskelig med klubber som spilte hiphop, urban eller house-musikk, og at noe av det de anså som et problem var gjestenes «kultur» og «æreskodeks». Bransjen beskyldte politiet for rasisme og kulturell sensur, mens politiet mente deler av bransjen drev useriøst.

Først da Oslos hipster-Mekka Blå sto i fare for å måtte stenge kom hovedstadspressen og særlig Natt og Dag på banen. Dialog ble opprettet med byens politiske ledelse med Geir Lippestad i spissen, og etter sterkt påtrykk gikk det i orden for Blå. I ettertid har det blitt opprettet et samarbeid mellom kommunen og utelivet om narkotika og uro i nattelivet, og debatten har vært fraværende i 2017.

Da jeg skulle starte opp med denne undersøkelsen var utgangspunktet at musikksgangene hiphop, RnB og dancehall var på vei til å bli presset ut av Oslos uteliv. Jeg spurte først noen Oslo-DJs om å stille opp på et intervju. De var alle enige om at det var et viktig tema å ta opp, men alle hadde også mye på gang, flere skulle ut og spille internasjonalt. Siden engasjementet rundt saken var stort, men ønsket om å gjøre seg selv til talsperson kanskje ikke var like stort, sendte jeg ut en spørsmålsrekke til DJs innen hiphop, RnB, house og elektronika. Flere var positive og hadde oppfølgingsspørsmål. Det var tidlig i uka, så alle var opptatt med set-liste til helgen, men svare det skulle de, før helgen. Jeg hørte om de hadde sett på spørsmålene på fredag. Det ble mandag uten at jeg hørte noe, og jeg maste igjen på tirsdag, men ingen svar kom.

Talt i antall set-lister som skulle forberedes før helga er det ikke tvil om at det danses til hiphop, RnB, dancehall, elektronisk og house-musikk på Oslos klubber. Tar man en titt på konsertlistene for denne vinteren og våren har det vært hiphop-konsserter med

internasjonale artister, med påfølgende afterparty på en av klubbene i sentrum nesten ukentlig. Jaa9 & OnkIP har hatt sitt årlige «natt til 1. mai»-arrangement på Rockefeller og Karpe Diem fylte Spektrum tre hele dager til ende i april. Så utgangspunktet var feil, men likevel har det skjedd en endring i hiphop-tilbudet i Oslos uteliv.

Hiphop lever i Oslo, men mellom klubbene som er dedikert til hiphop er det langt. Paul's Boutique på Alexander Kiellands plass er én. Stedet som ble kåra til Oslos beste utested av Natt og Dag, og har fått køer fulle av hipstere i helgene, var lenge et vannhull for hiphop-purister i 30-årene med forkjærlighet for 90-tallets storheter. Her kan du høre hele album av Pete Rock & CL Smooth i første etasje, mens man kan lean-back og boppe hodet til bassen i den nokså trange kjelleren, som ofte fylles med mainstream klubbhits fra de siste par årene ispedd klassikere fra 90- og 2000-tallet. Altså langt fra hit-parader av den basstunge sløvt mumle-syngende trap-musikken fra Migos, Future og Rae Sremmurd, som man fikk på stedene som forsvant.

Nå er ikke beliggenheten den som trekker mest urban ungdom heller, og med et klientell som i teorien, og ikke alltid bare det, kunne vært foreldrene til trap-fans i 20-årene er det ikke et sted som rennes ned av denne gruppen. Ikke noe galt i det, for undertegnede hiphop-purist som pusher førte er Paul's Boutique perfekt, men for fans av hiphopens mest populære undersjanger trap er det ikke en erstatning for Fisk & Vilt eller Ginger.

Dette er musikken til norske etablerte, prisbelønte artister som Arif og Unge Ferrari. Det er musikken til de mange talentfulle Oslo-rapperne under 25 med navn som Conz, Young Cisto, Oscar Blesson og ikke minst Snow Boyz som skapte et fenomen med trap-låta «42». Flere har fått oppmerksomhet internasjonalt, men på hjemmebane i Oslo har de få muligheter til å se twerking til sin nyeste singel om de tar en tur på byen. Selv om trap også er musikken til mange unge voksne i Oslo, ikke minst i indre by og Groruddalen, etter at rap, DJing og hiphop-dans har vært de eneste

fritidstilbudene ved siden av idrett i mange år. Men når Oslo-ungdommen så forlater fritidsklubben står de uten friheten til å leve ut den musikk- og utelivskulturen de har vokst opp med i sin egen by.

Hatem Ben Mansour

Patrick Oldenberg

Trap-musikk er en sub-sjanger av *Southern hiphop* som utviklet seg på slutten av 90-tallet. Lydbildet kjennetegnes av hurtige doble og triple hi-hats, tunge Roland TR-808 basstrommer og dype, lagvise synth-spor. Uttrykket «trap» er en betegnelse på et utsalgsted for narkotika og viser tilbake til sjangerens tekster; dystre beskrivelser av livet i marginaliserte urbane nabolag. Tekstmaterialet varierer mellom ulike rappere, og kan også være til dels positive. Vokalen kjennetegnes av en noe sløv diksjon, med en større grad av melodiøsitet enn i mer tradisjonell hiphop.

Blant trap-pionerer nevnes Waka Flocka Flame, Gucci Mane, Young Jeezy og Manny Fresh og produsentene Lex Luger og Zaytoven. Store trap-artister nå inkluderer Future, Migos og Chief Keef.

**"Music
holds a
different
meaning
for every
single
person."**

Bilder: Brian «B Flow»

Traveling has made me realize it is a powerful form of communication which has a unique ability to transcend cultural and linguistic boundaries, an exploration of what it means to be human.

Music can be brash or sublime, basic or intricate, and is one of the first forms of human expression and which remains rooted in the creative potential for innovation and transformation. It has an extraordinary capacity to express resistance and rebellion; protest and hope.

It can start conversations; it can bring subjects into the public sphere, expose abuses and point towards new worlds: to touch people in a deeper and more affecting way than academic and political discourse, to move us to tears, to laughter and to action.

Traveling around the world as a musician often has quite a bit of glamour associated. One might think of screaming fans and road-trips. This is, of course, referring to the typical fun-filled

band life we all see in movies. But before and beyond all of that I realized that is about making new connections.

Connecting with people all over the globe becomes much easier when you realize that music is truly a universal language. Music is a part of every culture, and that makes every country a possible place to visit as a musician.

Traveling has given me the opportunity to fully integrate myself into the musical culture of my host country. I have **witnessed** what music means to the people on an individual basis, as well as how music is regarded in their community. I will also be able to witness how the people of U.S. make music, especially when I don't have the same access to the musical resources as Americans have.

When I wrote "Dear Mama" I had no idea what impact it would have on my fans and new fans who discovered me.

In absence of freedom of movement, I wouldn't have had

the opportunity to become the first African artist to be name-checked, endorsed and awarded by a sitting US President. Without freedom of movement, I wouldn't have become the first African artist to headline at the home of the Oscars, the Dolby Theatre in Hollywood.

Freedom of movement allows me to understand what kind of music people in other countries are listening to in order for me to make music that will appeal to a larger community. I'm on my way to international acclaim and therefore I treasure this freedom to move freely and see the world. I can promote my music via the Internet but I also want the people who listen to my songs to see me face-to-face and talk to me about the impact of my music on their lives.

Freedom of movement has exposed me to the great Norwegian market. I have traveled to Norway more than 4 times to learn about the music business there. I now use what I have

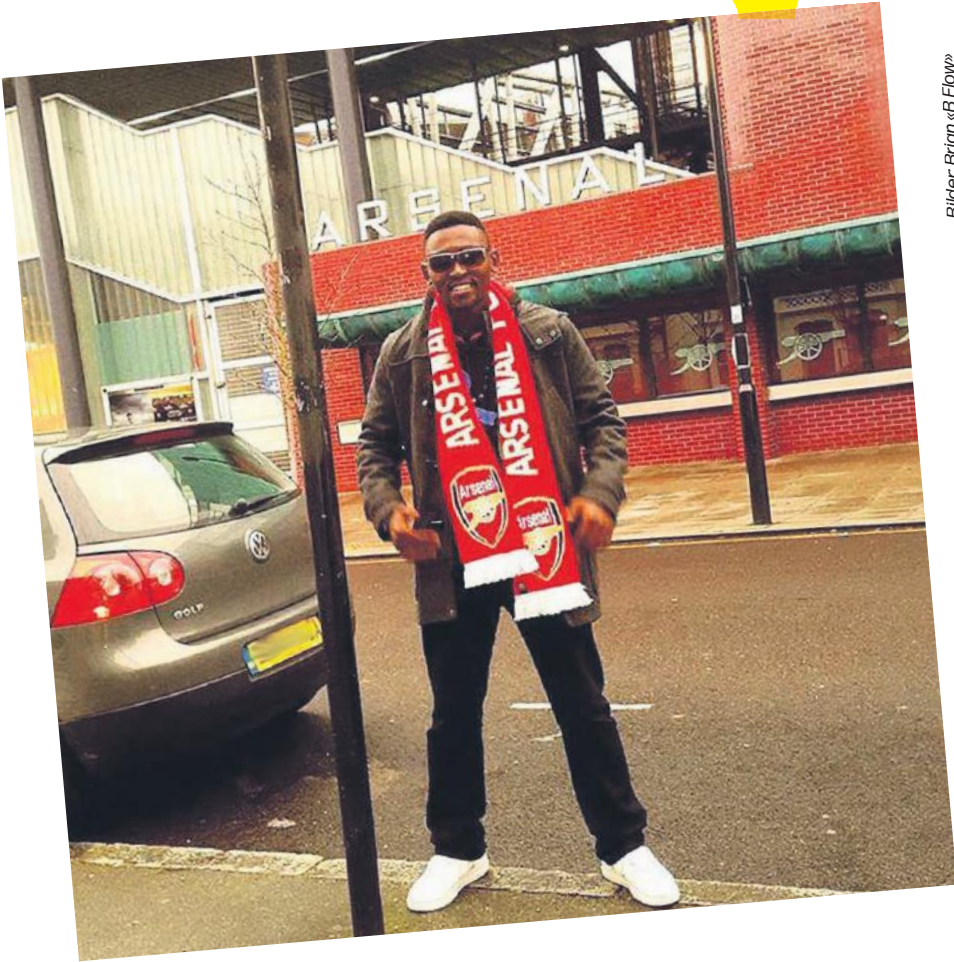
learned in Europe and America to educate my peers in Zambia so that we too can have a professional music industry.

I have seen Malaysia and experienced how my music can be appreciated by people who do not even understand my language; thanks to freedom of movement. Owing to freedom of movement, I have even obtained an Ethiopian visa which I never imagined myself ever having. I have represented my country at the African Union because I was allowed to travel.

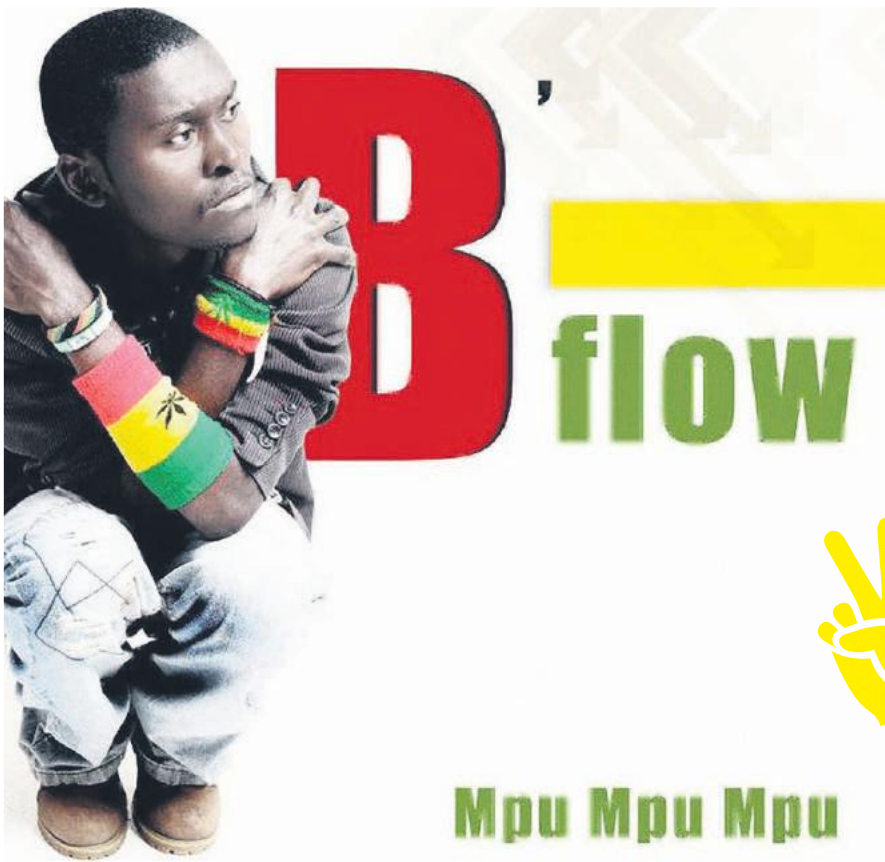
It is very important for everyone to respect and uphold freedom of movement because the world is now a global village and we all need each other. I need to collaborate with other musicians in other countries, and therefore I must travel the world to meet them, network and share ideas. I wonder what my life would have been without freedom of movement.

Brian «B Flow» Mumba Kasoka Bwembya (født 1986, Kabwe, Zambia) er aktivist og musiker. Hans sosiale engasjement startet allerede i ungdomsårene med opplysningsarbeid om HIV/AIDS og rusmisbruk. Det var musikk som først satte han på kartet i hjemlandet, der han slo gjennom i 2009. Hans tredje album «Voiceless Woman» fra 2013 var i sin helhet dedikert til kampen mot kjønnsbasert vold og HIV/AIDS. I 2014 innledet Bwembya et samarbeid med AIDS Healthcare Foundation (AHF) og er nå deres globale ambassadør og organisasjonens ansikt utad. I 2015 ble Bwembya invitert til å bli del av President Obama's Young African Leaders Initiative (Mandela Washington Fellowship). B Flow er også del av Admiral Ps norsk-zambiske musikk-samarbeid Zedway Foundation.

Brian «B Flow»

Bilder: Brian «B Flow»

5 The Nile bride-groom

“Frihet for meg personlig er å lytte til den første lyden som kommer i hodet mitt, og så tenke uten begrensninger. Å kjenne meg mektig over mine egne beslutninger, å føle meg hel, kunne kle meg som jeg vil, være venn med de jeg vil, spise det jeg vil og være en funksjonell del av samfunnet – men etter mine egne regler.”

Kunstneren Ahmed Umar kom til Norge fra Sudan i 2008, 20 år gammel. Han jobber multi-disiplinært, og bruker ulike uttrykksformer som fotografi, men også skulptur, maleri, trykk og performance. Umar er en av tre kunstnere i utstillingen „Mina / Meg“, som er del av TrAPs program for vårhalvåret, *Plural Freedoms*. Akkurat nå er han også aktuell i gruppeutstillingen *Resilience* på Galleri Format der han viser arbeider med utgangspunkt i talismaner. Utstillingen er åpen frem til 18. juni.

På plakaten har Ahmed Umar kledd seg tradisjonelle bryllups-

smykker fra sitt hjemland, Sudan. Smykkene gis til brudeparet som velsignelser av de eldre, og hvert smykke symboliserer ulike ønsker for paret. Et slør av pund symboliserer for eksempel rikdom, andre smykker er ment å gi beskyttelse eller bringe lykke. I følge Umar er akkurat dette en egen sudanesiske tradisjon. I fotografiet har han kledd seg både brudens og brudgommens smykker, jeans og bar overkropp. Verket gir uttrykk for at Umar ikke lenger tror på kjønnsroller, eller at man må kle seg etter hvilket kjønn samfunnet ser en som. I Sudan er det å bruke klær for

«feil kjønn», som han sier, tabu og vil møte sterke reaksjoner.

Bakgrunnen for at han har brukt seg selv som subjekt er nærheten han føler til denne tradisjonen. Han opplever selv å være i brytning mellom det moderne og tradisjonelle. Å leve i et helt annet samfunn enn det han vokste opp i har gjort ham mer oppmerksom på sin kultur og hvor rik den er. Mens enkelte oppfatter det tradisjonelle håndverket som primitivt og tribalt snakker Umar om de elegante smykkene i verket og den kunstneriske kreativiteten og talentet som må til for å skape noe slikt. Når noe er så nært som

disse smykkene viser man det på seg selv, mener kunstneren.

Ahmed Umar bruker kunsten til å reflektere over sin oppvekst og nåtid, og sier kunst må provosere og vekke tanker, noe han gjør med både religions- og samfunnskritikk. Samtidig mener han det bør være respekt i provokasjonen. Slik han ser det er den kunstneriske friheten i Norge stor. Umar viser til at kunstneren Fadlabi fikk tillatelse til å sette opp det kontroversielle kunstverket Kongolandsbyen i 2014, og Umar opplever ikke selv at han utsetter seg for noen risiko ved å være provoserende i sin kunst.

Ahmed Umar (født 1988) er en multi-disiplinær-kunstner født og oppvokst i Sudan. Han kom til Norge i 2008, og er utdannet ved Asker Kunsthøyskole. Møtet mellom tradisjon og det moderne er ofte tema i Umars kunst. Kunsten reflekterer over hans egen oppvekst og hans møte med det vestlige sekulære samfunnet.

Ahmed Umar

Gjennom mitt virke som klesdesigner har symboler og verdier formidlet via bekledning vært aktuelt for meg på mange måter. En dag slo det meg at når vi snakker om hijab som undertrykkende bekledning, trenger ikke vi se langt tilbake i vår egen kultur for å finne tilsvarende religiøse symboler og uniformer som bygger på mange av de samme prinsippene om kjønn og hierarki. Dette var utgangspunktet for denne teksten, hvor jeg ville prøve å forstå mer av dagens hijab-debatt ved å se den i lys av min bestemors religion og kultur.

Bestemor brukte ikke bukser, det gjør ikke læstadianske kvinner.

Læstadianismen er en kristen konservativ vekkelsesbevegelse som oppstod i Lappland på midten av 1800-tallet. I dag anslås det å være om lag 50 000 læstadianere i Norge. Menigheten tilhører den norske kirke, men har sine egne særegne tradisjoner og regler. Læstadianerne har vært omstridt på flere områder, spesielt har deres problematiske syn på homofili og kvinnelige prester skapt debatt.

Hos læstadianere er det hovedsakelig kvinnene som underlegges strenge kleskoder. Da bestemor vokste opp lærte hun at kvinner skal dekke hodet med skaut i forsamling. For mannens hode tilhører Gud, og kvinnens hode tilhører mannen, og må derfor dekkes til under oppsyn av Gud. Det tildekte hodet ble en del av kvinnens 'liturgiske drakt', og en måte å vise at hun var tro mot Gud. De fleste læstadianere sluttet å bruke skaut for mange år siden, noe som indikerer at dette egentlig handlet mer om en sosial tilpassing innad i forsamlingen enn et religiøst krav.

Skjørtet har gjennom tidene blitt et eksplisitt kvinnelig klesplagg og det bidrar unektelig til konstruksjonen av kvinnelighet og feminitet. Det at kvinner skal gå i skjørt tror jeg ikke er nedskrevet i bibelen noen plass, så for læstadianerne handlet det nok mer om et sosialt krav enn et trosmessig. Når kvinner gikk med skjørt var de mer sømmelige enn i bukser.

En annen viktig faktor i det læstadianske klesregimet var ærbødighet og nøysomhet. Man skulle ikke være forfengelig og man skulle ikke leve i overflod, det ville ta fokus bort fra Gud.

Det å være opptatt av ytre ting er en klassisk synd i læstadiansk sammenheng.

Jeg husker bestemor som ei behersket og snill dame. Hun lagde alltid mat; god, sunn husmannskost. Tradisjonskost fra Nord-Norge som jeg aldri vil få smake maken til. Hun vevde, strikket og sydde. Av gamle sengeklær vevde hun filleryer til alle rom i huset.

Reglene hennes var mange og merkelige, for oss sekulære. Egentlig skulle ikke bestemor ha TV, der bor djevelen. Gardiner skulle man heller ikke ha, han bor der også. Hvis man hadde gardiner kunne man skjule syndene sine for Gud, og ikke minst naboen. Det kunne man ikke ha noe av.

På søndager var det ikke lov å bruke saks. Du skulle ikke utføre noen form for arbeid på søndagen, ikke engang klipping. Maten ble laget og oppvasken ble tatt, men alt utover det skulle spares til mandag. En søndag i min barndom fikk jeg tilsnakk av min bestemor da jeg satte meg ned for å strikke. Jeg kunne ikke forstå hvordan strikking ble klassifisert som arbeid, det var jo min nye favoritt hobby.

Med tiden fikk bestemor både gardiner og farge-TV, men skjørtet valgte hun å beholde. Jeg fikk aldri spurt henne om hvorfor hun ikke brukte bukser, men jeg kan bare anta at det var viktig for bestemor. For meg forteller det i ettertid mye om hvordan hun ville formidle sin egen tradisjon og kultur på.

Vi uttrykker alle en form for tilhørighet eller opposisjon igjennom klesdrakten vår, men i sekulære Norge har symbolene blitt så mange og tvetydige at de ikke lenger kan leses ved første øyekast. Det krever nå et personlig dybdykk hos hvert enkelt individ. Et skjørt i seg selv indikerer verken at du er læstadianer eller kvinne, det utelukker, ideelt sett, ingenting. Men ser du en kvinne med skaut, skjørt og usminket fjes i Nord-Troms kan man ha grunn til å anta at hun er læstadianer.

I dagens debatt hører man ofte at hijab i seg selv undertrykker kvinner. At kvinner som bærer hijab er underkuet og blir tvunget til det. Slik jeg ser det skaper vi et problem når vi framstiller alle slags hodeplagg, skaut eller hijab som krenkende plagg. Vi setter likestilling og religionsfrihet opp mot hverandre, som om de er uforenlige. Likestilling er et mye mer aktuelt og engasjerende tema for meg enn religionsfrihet er, i og med at jeg ikke selv er religiøs. Jeg har måttet erkjenne min egen uvitenhet og revurdere mine egne fordommer etter hvert som jeg har blitt mer kjent med problematikken som ligger bak religiøs uniformering. Jeg tror det å nekte noen å ha på noe er nøyaktig like krenkende som det å tvinge noen til å ha noe på.

I mitt virke som klesdesigner har kjønnssymbolikk og unisex-mote særskilt opptatt meg. Jeg har brukt mye tid på å finne ut hvilke symboler vi bruker for å fortelle noe om kjønn, seksualitet og hierarki i dagens motebilde. Det klassiske fallo-symbol som menn verden over henger rundt halsen dag etter dag. Bør ikke alle føle seg mer fornærmet av menn som går med en enorm penis rundt halsen enn en kvinne som dekker hodet med et slør?

Når unge jenter bruker hijab har jeg hørt flere kritikere påstå at dette er en uønsket seksualisering av barn. Her syntes jeg det er viktig at vi ser bjelken i vårt eget øye og innser at vi kler på tre år gamle jenter brystholdere og bikinitruse på stranda om sommeren. Det er da mer seksualiserende enn et tildekket hode?

Her blir det snakk om kjønn og hierarki, ikke hierarki innen religion og kultur. Forholdet mellom femini-

nitet og maskulinitet er komplisert og ustabilt. Symboler og tradisjoner har skiftet fra generasjon til generasjon og fra land til land. En farge eller et klesplagg kan bety to helt forskjellige ting med bare et par generasjoner imellom.

At sko med høye hæler er noe som stort sett er forbeholdt kvinner i dag er de fleste enige om. Og om ikke kvinner så noen som ønsker et mer feminint ytre. Høye hæler har også blitt beskyldt for å være kvinnefiendtlig bekledning, siden det gir dårligere mobilitet og skader skjelettet. Da skal vi ikke glemme at når de første høyhælte skoene kom på markedet var de ment for menn. Og var utelukkende brukt av menn i lang tid. Det var 1600-tallets aristokrater i Frankrike som startet trenden. Skoene var statussymbol og signaliserte rikdom, for det var jo umulig for noen som trengte å arbeide å bruke så upraktiske sko.

Mye av problemet med hvordan kjønn fremstilles i dag er at vi ser kvinner og kvinnelige ting som noe iboende svakere enn det maskuline. En maskulin kvinne er sterk og frigjort, mens en feminin mann i større grad antas å være homofil.

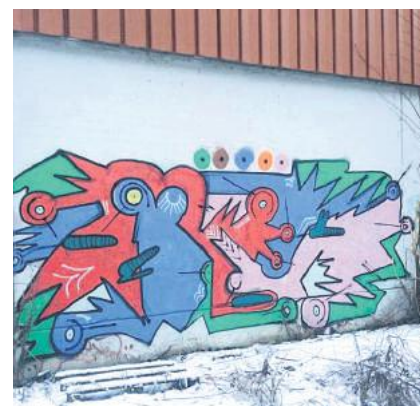
Når kvinnen da blir påbudt å dekke til hodet, fordi det tilhører mannen og kle seg fromt for ikke å lede han inn i fristelsen handler det i bunn og grunn om kjønn og hierarki, og at religion har lært kvinner at de frister menn, og må beskytte seg fra dem.

I all hovedsak handler hvordan vi kler oss om hvert enkelt individs frihet til å uttrykke sin egen identitet, tilhørighet og mening med de midlene man har, og i det samfunnet man velger å leve i.

Når jeg tenker på bestemor er det overhodet ikke en undertrykket kvinne jeg husker. Bestemor hadde stålkontroll på hjemmet sitt, hun var autoritær, men samtidig den snilleste jeg har møtt. Bestemor valgte å bruke skjørt, kanskje for å understreke sin kvinnelighet og den styrken hun så i nettopp det å være kvinne.

Tone Bjerkaas (født 1987, Tromsø) er en Oslo-basert klesdesigner utdannet fra Gerrit Rietveld Academie i Amsterdam (BFA, 2015). Hennes hovedfokus er kjønnsnøytral mote. Ved siden av sin praksis som klesdesigner arbeider Bjerkaas også med tekst, kostymedesign og scenografi, og har deltatt i design-utstillinger både i Norge og Nederland.

6 Bestemor brukte ikke bukser

Tone Bjerkaas

URO - Uteromsordningen
(underlagt KORO - Kunst i offentlige rom) har gitt støtte til denne utgaven av 10 Undersøkelser. URO er en tilskudds- og produksjonsstøtteordning som bidrar til realisering av kunstprosjekter i uterom og i andre åpne offentligheter. En ordning artikkelforfatteren mener burde fases ut av KORO og bli et selvstendig organ, til fordel for begge ordninger.

Peter Wessel Tordenskjold (f. 1690 - d. 1720) var en norsk sjøoffiser som gjorde tjeneste i den danske krigsflåten under den store nordiske krigen. Tordenskiold hadde ansvar for Skagerrak, Kattegat, kysten av Norge og de nordlige delene av svenskekysten.

Jeg har fått i oppgave å skrive en tekst om frihetsbegrepet og feltet kunst i offentlige rom. De mener jeg bør ha peiling nok til å kunne skrive noe smart. Personlig er jeg riktignok litt usikker, og jeg hadde nok ikke sagt ja om det ikke kom så brått på, og jeg var så blakk. Det er kjempestore temaer som det skal reflekteres rundt, hvilket jo er vanskelig nok i seg selv. For ordene kunst, frihet og offentlig er jo tunge, og det å sette dem sammen og mene noe lettfattelig blir fort vel pretensiøs, til og med for en kis som meg.

I håp om å komme i gang ringer jeg en venn og kollega, en kunstner jeg synes er flink og som jeg har fulgt kunstnerskapet til i snart ti år. Jeg ringer ham fordi jeg trenger hjelp til å komme i gang, jeg trenger at han er en vegg, en vegg jeg kan kaste ballen på, vi kunstnere trenger ofte det. Min venn skal ut og drive litt research og jeg spør om jeg kan være med, som assistent, for det høres litt mer deltakende ut. Da er jeg liksom mer med på greiene tenker jeg.

Noen dager senere har jeg pakka sekken og er klar. Kaffe, kamera, båndopptaker og notatblokk

– en sånn som jeg har sett de har på tv, journalistene – for kunstnerkollega Geir Backe Altern og jeg skal ut å klatre på statuer og jeg ser for meg at jeg trenger å notere. Det er sånn vi ruller, dét er research det. Eller det vil si, Geir skal klatre på statuer, for det er tross alt steinkaldt ute, og vått og glatt, og jeg er for gammel, og lat, og tung, og full av selvinnsikt, så jeg står over det der. Men for all del, Geir digger sånt og han er eldre enn meg, så han klatrer mens jeg drikker kaffe, og jeg tar bilder, og assisterer. Selvsagt. Det passer meg helt perfekt.

Å klatre rundt på statuer er jo dessverre heller ikke noe en kan velge å gjøre hvor som helst i verden, under hvilket som helst regime, sånt kan fort bli skikkelig farlig for både helsa og egen frihet. Spesielt om en klatrer på feil skulptur, på feil utsmykking, på feil sted, så jeg tenker det kan fungere som et utgangspunkt, eller ramme om du vil, for en tekst om frihet og kunst i det offentlige rom. Og så liker jeg arbeidstittelen til Geir rundt den kommende utforskningen av statue-klatringen skikkelig godt, den er alt jeg ikke er: *On Top Of Things*.

Personlig synes ikke jeg det er så altfor kjempespennende å skape fysisk kunst innendørs, i studioet, for så å flytte det ut i det offentlige rom. Ei heller flytte det inn til hvite vegger og korrekt belysning. Det er ingenting galt i bygge praksisen sin rundt produksjoner av prosjekter som fokuserer på for eksempel bilder og objekter for den hvite kuben. Jeg arbeider også med kunst i hvite kuber av og til, og det kan jo absolutt være en forløsende opplevelse å gå inn i det rette rommet og oppleve noe fantastisk. Det kan være helt supert det, og det var jo tross alt et mektig galleribesøk som gjorde at jeg selv for alvor havnet ut i dette fagfeltet en vårdag i Bergen for en del år tilbake. Men kunsten kan og bli en helt annen greie i det mer kommersielle gallerirommet, det er et eget system, et eget univers, det er mildt sagt betent. Betent og mer business, mer «andre krefter». Fokuset flyter sakte fra humanisme til kapitalisme. Som gjennom ytterste konsekvens manifesterer seg til kunst-kriminalitet. Det er den tredje høyest inntektsbringende kriminaliteten en kan drive med, etter narko og

On top of things

Bilder: Detroit Kunsthall

våpen. Tenk på det. Narko, våpen, kunst. Narko, våpen, kunst. Folk handler jo kunst til millioner av kroner, visstnok uten å en gang kreve kvittering, dermed blir kjøp og salg av kunst den største lovlige uregulerte virksomheten på planeten. Å handle seg et par malerier eller investere i noen skulpturer er for enkelte akkurat som det er for andre å skaffe seg en fin klokke på internett. Folk handler kunst verdt helt ufattelig mye penger, hele tiden. Og det korrupperer kunsten. Ja det korrupperer faktisk hele verden.

Ifølge vestlige etterretnings-tjenestemenn er plyndring av kulturminner fremdeles ISIS sin nest største inntektskilde, bare overgått av salg av olje. Dermed ender en rekke viktige kulturminner i private samlinger hos vestlige kjøpere som bidrar økonomisk til å opprettholde ustabiliteten i området. Ja nå spinner jeg kanskje litt av gårde her tenker du. Jeg tenker ikke så mye på ISIS som en trussel mot min egen praksis altså, selv om jeg kanskje burde det. De forsterker tross alt oppslutningen rundt de blå/brune-partier, som jo igjen, slik jeg ser det,

bygger ned både det offentlige rom spesielt og kultur, og dermed humanisme, generelt, gjennom innflytelse i den offentlige sektor og sin utpregede nyliberalistiske markedsfundamentalisme. Poenget er at all denne informasjonen gjør at det blir litt vel mye bismak i å utelukkende skulle underkaste seg det systemet der galleri-kunsten regjerer, og utelukkende lage noe for andre å håndtere, objekt-basert.

Derfor foretrekker jeg å arbeide mest med feltet kunst i offentlige rom. Et felt, et tverrfaglig kunstfelt, hvor arbeidet, altså kunsten, ikke kan prissettes så lett, hvor dets verdi oppstår nærmest utelukkende i betrakterens egen erfaring, ettertanke og refleksjon rundt verket. Eller hvor verdien oppstår i diskusjonen som følger. Og da helst prosjekter som gjennomføres uten føringer og ønsker fra hverken kommunalt, fylkeskommunalt, statlig eller andre tradisjonelle oppdragsgiveres hold. Da kan kunstverket gjerne være en happening, som igjen gjerne kan være en appropriasjon, eller en *etterligning* om du vil, av noe helt annet, for eksempel noe så kjent som Øya-

festivalen. Musikkfestivalen har Geir appropriert flere somre opp igjennom. Ved en av Akerselvas øyer ved Kunsthøgskolen finner du Geirs egen mini-festival med det langt friskere navnet ØY! (det uttales helst litt høyt: ØY! - ØY!). Politiet stengte festivalen enn gang. De argumenterte med at det var alt for høy lyd, og det føltes jo helt rett. Vi kunne fint fortsette og henge der, steke vafler og sånn, det var greit, sånt er jo lov her i Norge, vi liker jo godt vafler, så da gjorde vi det. Vi digger nok ikke skulpturer av store menn i stein, hverken prestes eller offiseres, det er nok litt derfor Geir driver og klatrer på dem. Det er allerede alt for mange menn på steinsokler rundt omkring på torg og andre statsregulerte offentlige rom. Men temporære kunstprosjekter derimot, og gjerne performative, rettet mot allmenheten, de liker vi godt.

Geir har laget ganske mange flotte prosjekter, de fleste i det offentlige rom, og jeg har vært så heldig å få overvære både arbeidsprosessen og føle på den energien som oppstår i flere av disse produksjonene. Jeg har sett ham klatre i trær

(han arbeider ganske ofte med materialet *skog*), og jeg har sett ham lage konseptuelle kunstbadstuer i alle slags formater, både høyt og lavt og på vann. Jeg har sett ham stå på skateboard, for så å gå skikkelig på trynet, ned den bratteste bakken i Stavanger sentrum, i en performance for det offentlige rom. Der hadde han støpt de vakreste skateboard-hjul i farget kritt, noen nydelige små skulpturer, og han drev og tegnet på asfalten med hjulene, som et utrolig og svært bilde, frem til hjulene etter hvert sprakk, noe som gjorde tyngdekraften til en utfordring for Geir. Street art kan jo være farlig, og det så jeg utfolde seg i praksis der.

Tyngdekraften har nok vært en utfordring for Geir ved flere anledninger i hans arbeid med kunst i det offentlige rom. Aller verst gikk det nok da han under monteringen av et av sine arbeider hang høyt oppunder et tårn med reklameplakater, rett ved siden av en motorvei, ganske langt ute på landet nordvest i Russland, for så å merke at tauet som skulle sikre ham var i ferd med å ryke. «Snapp!» Og der befinner han Geir seg plutselig i

En tekst fra Detroit Kunsthalle

Kunst i offentlige rom er et samlebegrep for et tverrfaglig fagfelt innen kunsten som setter søkelys på hvordan kunst og kunstnerisk praksis utfolder seg i, fungerer i, og forholder seg til ulike offentligheter utenfor kunstinstitusjonenes tradisjonelle visningsrom.

Hans Poulsen Egede (f. 1686 – d. 1758) var en norsk prest av dansk avstamning, kjent for sin innsats som prest og misjonær på Grønland.

fritt fall mot *Mother Russia*. Noen dager senere ligger det et bilde i innboksen min der Geir sitter på kjøkkenet, foran en russisk suppe-skål, med to gipsa armer og et sugerør trødd godt inn i munnen. Og det er vel akkurat så farlig det trenger å bli for en norsk samtidskunstner. Slik er det jo ikke i andre deler av verden, der er det andre vilkår. Allikevel kan jeg ikke annet enn å være litt skuffet av Norge, og jeg skal forsøke å forklare hvorfor:

Her til lands hverken oppfordrer vi til eller omfavner, i den grad jeg mener vi burde, fagfeltet kunst i det offentlige rom. Og dét er et hån mot folket, deg og meg, og demokratiet, og dermed også vår egen frihet. Det er faktisk bare én statlig støttespiller når det kommer til kunstner-initierte prosjekter i det offentlige rom, og jeg tenker ikke på Fritt Ord, for det er nemlig en privat stiftelse. Jeg tenker på uokråka URO.

Uokråka URO har stått som produsent for hele spekteret av kunstner-initierte prosjekter. For å forsøke å forklare hva som kan rommes innenfor begrepet kunst og det offentlige rom vil jeg raskt presentere tre av deres

produksjoner. Disse prosjektene er alle initiert av kunstnerne selv, og har ikke oppstått gjennom noe form for ønske om stedsutvikling, gentrifisering eller publikumsutvikling, heldigvis, om en vil bevare kunstens autonomi.

KORO beskriver URO-prosjektene med egne ord slik, i teksten hentet fra KORO's egen hjemmeside:

- *Palestinian Embassy* - en luftballong i det palestinske flaggets farger som to ganger fløy over Oslo. Kunstnerduoen Goksøyr & Martens inviterte norske og palestinske politikere om bord i ballongen. Under flygningene skulle de diskutere det palestinske folkets demokratiske og diplomatiske muligheter.

- *Solspeilet* av Martin Andersen. Rjukan i Telemark ligger skyggefult til, omgitt av høye fjell på alle kanter. Allerede i 1903 ble ideen om et «Solspeil paa Rjukan» lansert, men først hundre år senere gjorde kunstneren Martin Andersen drømmen til virkelighet. Tre gigantiske solspeil oppe på fjellet bringer solstrålene ned til sentrum.

- *Relocating the past: ruins for the future* av Ahmad Ghossein.

Trykkbølgen fra bomben som rammet regjeringskvartalet 22. juli 2011 ødela alt på sin vei, også VGs avismonter i Akersgata. I to år sto montererør urørt med lesbare avissider fra den tragiske fredagen bak det krakelerte glasset. Da den skulle kasseres i 2013, satte kunstneren Ahmad Ghossein i gang en flytteaksjon for å bevare montererør.

KORO har gjennom URO - Uteromsordningen et ansvar for at den kunstneriske friheten i det offentlige rom ikke skal innskrenkes enda mer. Dette viktige rommet for ytring står i fare, det offentlige rommet står i fare, vårt ytringsrom, vår ytringsfrihet står i fare, i fare for å bli regulert vekk som et direkte resultat av dagens politikk. Det står i fare for å gå i feil retning, vekk fra åpenhet og tilgjengelighet, vekk fra demokratiske prinsipper. Skal man ha et skikkelig demokrati, et sunt og avansert demokrati, et unikt og sivilisert demokrati, så må staten forstå verdien av, samt være villige til å finansiere, sin egen selvkritikk. Man skulle jo tro at det var viktig for oss, den internasjonale fredsmekleren Norge, å omfavne potensialet som ligger i konflikt i

Demokrati er en styreform hvor folket har vesentlig innflytelse på hva slags beslutninger som fattes. Ordet betyr folkestyre. Kjennetegn ved demokrati er frie valg, flertallsstyre, retten til være uenig med flertallet og at individenes grunnleggende rettigheter ivaretas.

det offentlige rom for at det skal være en reell meningsbrytning? Det er jo først når vi virkelig prater sammen at vi utvikler retning og forflytter oss?

For selv om vi alle har «rett til» det offentlige rom så er det jo et velkjent fenomen at den lille manns møte med *systemet* fort kan være en tung affære. Og om kunstneren ikke heller skal få lov til å stille spørsmål, og reise bevissthet på befolkningens vegne, da gjerne gjennom oppføring av samfunnsmessige kunstprosjekter i det offentlige rom, hvem eier da, hvem styrer da, det offentlige rommet? Og om man må, som de kommersielle reklameaktørene JCDecaux og ClearChannel allerede har gjort, kjøpe seg inn i det offentlige rom, og gjennom fremforhandlede avtaler ende med å eie det mer enn byens egne innbyggere, for dermed å kunne snakke fritt om hvilken såpe du bør kjøpe og hvilken bil du bør kjøre, er det da et fruktbart demokrati det vi lever i, eller bare en tilsynelatende demokratisk konstruksjon?

En frihet til å utforske kunst i det offentlige rom er forankret i demokratiet, demokratiet er

nemlig forutsetningen for kunst i det offentlige rom.

Nå sitter Geir på hodet til presten Hans og spaner utover byen, og det offentlige rommet vi alle deler, du og jeg. Et rom som ikke ekskluderer noen, et rom vi alle eier, som er åpent for alle, og her må *alle* forstås bokstavelig. *Ingen* – med unntak av staten i demokratisk form eller det offentlige – altså alle, eier et slikt rom. Og i idealisert forstand er ingen utestengt fra dette rommet, uavhengig av fysisk, mental, sosial, kulturell eller politisk status. Men dette rommet blir begrenset når grensene som skal skille det private og det offentlige rom blir mer og mer uklare. Visste du at grunnen til at du aldri har sett en tigger på Aker Brygge i realiteten er at det er et privat offentlig rom eid av *private* aktører og eierdomsselskaper. Området anses som «*privat*» offentlig rom der de reglene vi demokratisk har bestemt for det offentlige rom faktisk ikke regjerer? Og det private vil ikke ha forstyrrende elementer som kan dempe vår kjøpelyst.

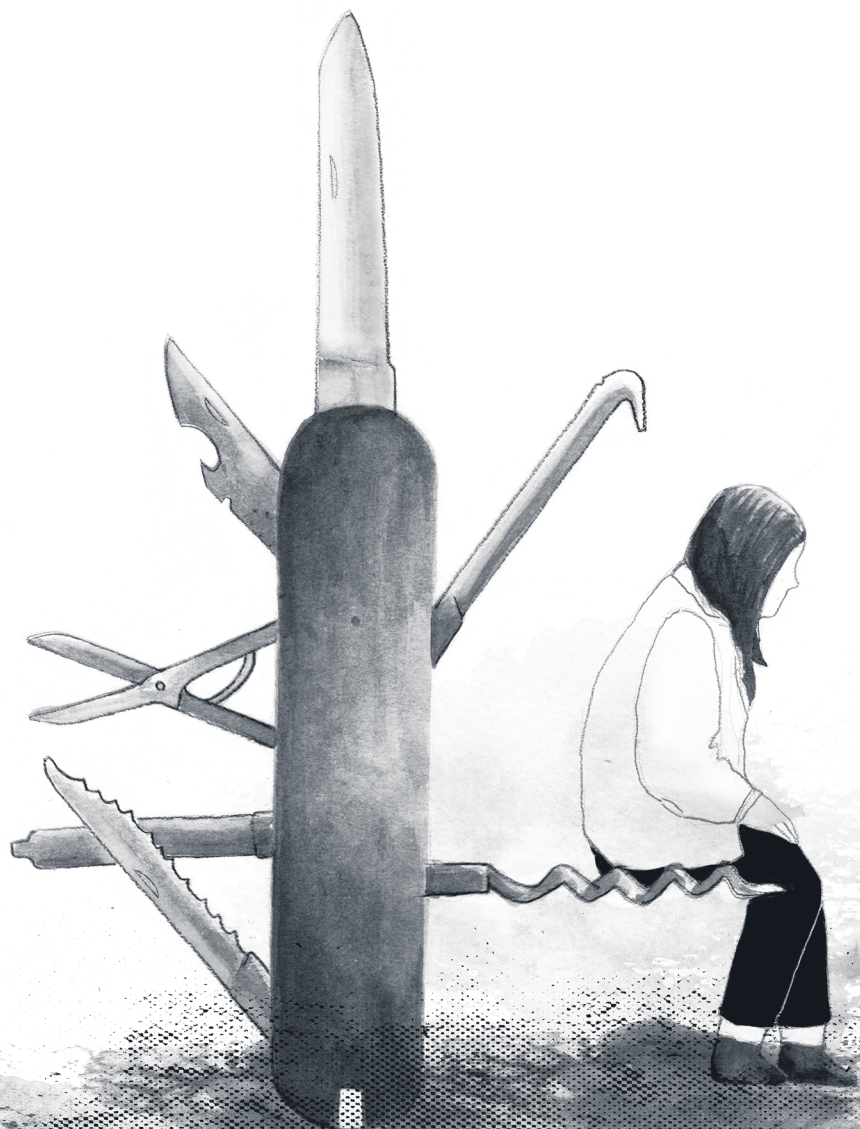
Kravet om denne såkalte harmoni i det offentlige rom er en destruktiv utopi. Et offentlig

rom må ivareta forskjeller, så vel økonomiske som kulturelle, og åpner det ikke opp for forskjeller er det i realiteten ikke lenger offentlig. Da er det i realiteten heller ikke et demokrati. Vi lever derfor ikke i et optimalt demokrati. Og er dermed heller ikke så fri som vi gjerne skulle ønsket. La oss forsøke å endre dette, la oss eie vår frihet.

Detroit Kunsthalle har base på Vestlandet og er et kunstnerdrevet pilotprosjekt for kunst i offentlig rom og «en utforskning av samtidskunstens potensial i møtet med en steinrøys i fjæra», initiert av billedkunstner Kjetil Kristensen.

Geir Backe Altern (født 1978, Vikersund) er utdannet ved Kunstakademiet i Tromsø. Han arbeider ofte med intervensjoner i det offentlige rom. Hans tema kretser gjerne rundt kollisjoner mellom kultur og natur og menneskets plass i det offentlige rom. Altern er medlem av organisasjonen September Split og blant initiativtakerne bak flere kunstnerdrevne prosjekter som Verksted Mandelbrot, Indigo og Fellesverkstedet, samt atelierfelleskapet VORTA i Oslo og visningsrommet Kurant i Tromsø.

Kjetil Kristensen (født 1981, Stavan-ger) er utdannet ved Kunstakademiet i Tromsø, og bor og arbeider i Oslo. Kristensens praksis har hovedfokus på egeninitierte, alternative visningsarenaer for samtidskunst og det offentlige rom. Tematisk spenner arbeidene hans fra det å jobbe med selve ideen om å være kunstner til temaer som business, makt, geopolitiske og sosiale spørsmål. Kristensen arbeider for tiden med prosjektet Detroit Kunsthalle.

For mange blir den tøffe vendingen den moderne byen har tatt en ulevelig opplevelse. Vi ser benker og bussholdeplasser forandre form, som et direkte resultat av den dystre trenden med å designe mindre funksjonelle byrom for å avskrekke de hjemløse, de uønskede, de subalterne. Den moderne byen er strødd med defensive teknikker og oppmuntrer til en "ute av syne, ute av sinn"-mentalitet, tilsynelatende for å gjøre områder mer behagelige for andre. Men den de-humaniseringen dette fører med seg påvirker oss alle. Arkitekturen fungerer som en fysisk manifestasjon av samfunnets intoleranse, noe som videre gjør det offentlige rom litt mindre innbydende for oss alle, hjemløse eller ikke. Den fiendtlige arkitekturen skjuler maktrelasjoner og påvirker folks meninger og atferd gjennom sin fysiske utforming. Den bygges opp under et hegemoni som deler mennesker inn i kategorier som tilstrekkelige og utilstrekkelige forbrukere, og kan forstås som en økonomisk rensing av de moderne vestlige byer. Denne trenden kan hindre utvikling av lokale samfunn, og bidra til urbane problemer, fattigdom, hjemløshet samt andre sosiale problemer. Denne visuelle undersøkelsen, «Empatisk arkitektur», er illustrert av Araiz Mesanza.

—TrAP

Noen har frihet...

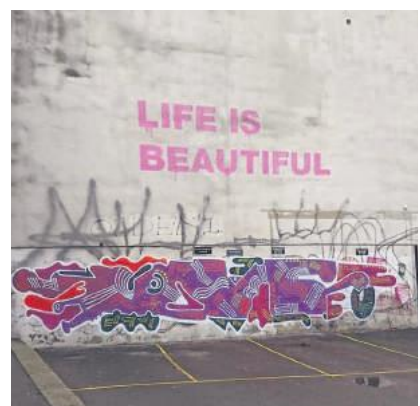

Araiz Mesanza

**...til å overnatte
utendørs,**

andre ikke.

Siri Dokken

Siri Dokken (født 1966, Bærum) er avistegner og illustratør. Dokken er utdannet ved Statens håndverks- og kunstindustriskole og har arbeidet som illustratør for bokforlag og reklamebyråer siden 1991. I 1994 utgav hun tegneserien «Kongens Mann» sammen med tekstforfatter Baard Enoksen. Hun var avistegner i ukeavisa Dag og Tid i 1994, og har siden 1995 tegnet fast for Dagsavisen. I 2005 mottok Dokken den prestisjetunge EWK-prisen, oppkalt etter den svenske avistegneren Ewert Karlsson (1918–2004), for sine avistegninger. Hun mottok Kultur- og kirkedepartementets debutantpris for barne- og ungdomslitteratur i 2010 sammen med Kari Tinnen, for boka «Ulla hit og dit». I 2011 ble hun tildelt prisen for årets avistegning for tegningen «Folkekongen» som ble presentert i Dagsavisen.

Ksenia Aksenova (født 1983, St. Petersburg, Russland) er en Oslo-basert kunstner og kurator. Hun tok mastergrad i lingvistik i Moskva (2007), studerte kunsthistorie og teori om fotografi før hun deretter tok sin BA og MFA ved Kunstakademiet i Oslo (2016). De fleste av hennes produksjoner er sentrert rundt språket. Aksenova har arbeidet med Venice Biennial Central Asian Pavillion (2013), Munchmuseet i Bevegelse (2016), Barents Spektakel i Kirkenes (2015–2017), samt flere andre prosjekter.

9 Muntlig vs tegnet språk

Samtale mellom Siri Dokken og Ksenia Aksenova

Morgenen etter 1. mai treffer jeg Siri på TrAP-kontoret, fullt av sol og glade styremedlemmer, for å snakke om frihet. Vi setter oss ned med morgenkaffe og en karaffel med vann i vintage skinn-lenestoler. Jeg presenterte meg først, for hun visste ikke hvem jeg var. Jeg presenterte meg som kunstner, opptatt av språk, og født i St. Petersburg. Kunstneren i meg er opptatt av tekst som prioriterer diskusjonen selv, friheten fra ubehagelige pauser, misforståelser og feil. Retorikken gjemt bak globale skandaler og lokale tragedier kommer da frem. Selv om jeg fikk carte blanche fra arbeidsgiveren min til dette intervjuet, begynte dialogen banalt.

Ksenia Aksenova Veldig i tiden at TrAP skal lansere en utgave med frihet som hovedtema. Har du lest den første utgaven, «10 undersøkelser. Migranten»?

Siri Dokken Jeg har lest en del av tekstene og de var veldig bra, veldig fin layout på den også... Allikevel ... (Siri fortsetter etter en pause) Jeg vet ikke, frihet er et ord som er så viktig at det blir nesten hult, for du ... du kan nesten blåse gjennom det. Det er et ord som ikke betyr så mye for de som har den og betyr så mye for de som ikke har den. Å reflektere over hvilken frihet man har og hvilken frihet man mangler. Det er jo kanskje noe du må ... i hvert fall den virkeligheten jeg lever inn i, så må jeg være litt bevisst i meg selv.

KA Så mener du at det finnes flere variasjoner av frihet?

SD Ja. I min jobb er det naturlig å tenke på den i forhold til hva jeg kan, og ikke kan, gjøre.

KA De begrensningene ...

SD Ja. Det er vanlig nå etter 11. september, å få så mange spørsmål: Hva er annerledes, hva man gjorde før, hva man gjør nå? Jeg blir litt matt av de spørsmålene fordi ... Selvfølgelig så endrer satiren seg også, men det er jo journalister som ofte spør «Hvor redd er du?». Eller, de er opptatt av det, i forhold til satirikere. Særlig siden 2006 og Muhammed-tegningene og alle ting ... Det bare går på repeat: «Gjør du det samme nå som du gjorde før? Kan du ikke gjøre ting du gjorde før lenger?» Jeg synes jo det er greit å spørre, men jeg blir veldig lei av de spørsmålene fordi du kan si like mye om globalisering og teknologi, som gjør slik at man tenker annerledes om muligheter. Og andre begrensninger ligger rett og slett i at et bilde transporteres på en annen måte og dermed leses andre steder – på andre måter. Da jeg begynte så hadde jeg et publikum på 40.000 mennesker som jeg hadde akkurat oversikten over. Nå gjelder dette alle som produserer noe i det hele tatt: Vi har jo nå et helt annet publikum, med en helt annen evne til refleksjon rundt hva produsentene kan gjøre. Og de mulighetene som ligger der de er «a bit tricky» ... Når man blir misforstått eller feilsitert eller misbrukt.

KA Ordet misbruk er veldig ...

SD Ikke sant. Ute av kontekst så er du ... føkt. Og det er ikke noe jeg tenkte på de første fem årene jeg jobbet. Jeg tenkte ikke på det, det var ikke noe problem, det var ikke sånn.

KA Første fem år, når mener du?

SD Fra 2001, kanskje 2002 ... Plainly før internett: Vi ble ikke så påvirket av terrorisme. En stor endring er rett og slett måten bilder reiser på i dag. Hele Muhammed-krisen tok jo av nettopp fordi ting ble tatt ut av konteksten av mange andre ting som ble presentert. De som fikk tegningene sine presentert fikk ingen mulighet til å få kredit, for det var helt andre bilder som ble vist fram og presentert som de danske tegningene. Det er et skisma, hvor før det digitale kunne aldri så mange snakke samtidig, og samtidig hadde vi aldri så lite kontroll i forhold til hva de (mottakerne, red. anm) faktisk gjør eller hva de faktisk leser. Det sliter jo på alle.

Man trodde det skulle være mer demokratisk men samtidig blir det også det motsatte.

KA Før hadde man, la oss si Aftenposten, og du visste hvem som fikk den levert på morgenen og leste den på kjøkkenet. Så du kunne tenke deg til hvem de var, ikke sant?

SD Mottaker kjente avsender og avsender kjente mottaker, alle var happy. Men det er interessant på andre måter og, fordi det er veldig bekvemt å hele tiden snakke til de du skjønner – men jeg snakker bare om min egen opplevelse. Før så snakket jeg til en gruppe jeg hadde oversikt over, eller jeg kunne til en viss grad vite hvem som tok imot tegningene mine. Jeg kunne vite hva slags referanser de hadde; da kunne jeg selvfølgelig snakke på et visuelt språk som var basert på at folk skjønte referansen: Du brukte norske folkeeventyr og du brukte bibelhistorie, ikke sant? Også plutselig var det verden ... «KABAM!» Nå måtte jeg faktisk si en himlende mye til folk, men jeg aner ikke hvilken måte å si det på fordi de skal bære det. Men det er også store muligheter.

KA Likte du det?

SD Ja. At du kan på en måte snakke til alle, men så blir det liksom: Hva vil du si da? Er det viktig å være morsom, er det viktig å være veldig intelligent, å være emosjonell? Så språket i det jeg gjorde ble annerledes, fordi dét ble viktigere for meg. I stedet for å bli intellektuell, intertekstuell, med fikse ideer som visse tegninger ofte baserer seg på, så ble jeg mer og mer opptatt av; hva er det felles i erfaringsrommet? Istedenfor at jeg lager en twist på et norsk ordtak, kanskje jeg skal snakke om følelser? Eller minste felles multiplum for forståelse. Så jeg så at tegningene ble mer og mer emosjonelle; kanskje litt sentimentale på en måte.

KA Går du da i en mer emosjonell retning?

SD Ja, det å snakke om det alle kan relatere til. Hvis ikke du har felles språk, hvis ikke du har felles referanser, felles virkelighet – hva er det du har? Hvilket språk kan du snakke da? For min del var det opplevelse av sinne, av tap, eller bruk av barn som referanse. Alle har vært barn. Basics. Det som skjer når du plutselig får

fenomener som «ekkokammer» og «filter bubbles». Det er sikkert en rå forenkling men ... det er litt skremmende å oppdage hvor komplisert samtalen blir, og hvor veldig mange som har interesse av å polarisere og fremme raseri og misforståelser – for det er veldig mange som har det. Jeg føler at det er en tendens at seriøse mennesker bare trekker seg tilbake for å gjøre verden fattbar igjen, de finner en gruppe de er komfortable i. Det er helt forståelig, men jeg vet ikke helt hva konsekvensen blir av det.

KA Finnes det endringer i «tegne-språket» illustratører bruker nå, i forhold til før? For du ser masse eksempler, f.eks. Charlie Hebdo og fransk satire, amerikansk satire. Det språket utvikler seg selvfølgelig fra år til år. Har du kanskje merket noen endringer i forhold til det som skjer i samfunnet nå? Når det gjelder visuelt språk som illustratører bruker.

SD Det er sikkert litt sammensatt. For eksempel med den amerikanske satiren, den har jo tatt av etter Trump ble valgt. Hans første reaksjon var å gå i strupen på de som karikerte ham. Så han er i sitt vesen udemokratisk, og det er klart at satirikernes jobb er mye mer viktig: De bør trappe opp. I USA, det som skjer nå – det er helt uvirkelig. For eksempel Steve Brodner, som er en veldig berømt amerikansk tegner, lagde en satirisk tegning av Trump med hele hans hoff, og han tegnet karikaturer av absolutt alle i administrasjonen og rådgivere, og Putin inne fra siden. Veldig fin tegning. Og da fikk selvfølgelig Steve Brodner tilbakemeldinger «overload», vet du. Han fikk veldig mye leser-reaksjoner som var «knallbra!», sammen med de som sa «forferdelig!» og «skam for journalistikken» – masse polariserte reaksjoner. Jeg tror at å reagere så negativt på satire, det er jo nytt. At politikere tillater seg at en vestlig demokratisk valgt president velger å gå ut mot satirikere; det er nytt. For vestlig tenkning er det litt nytt. Det er sikkert masse norske og svenske politikere som er veldig sure på ting de opplever på trykk, men de tillater det, for det er en del av pakka. Men det har jo skjedd i økende grad også her (i Norge, red. anm): De siste årene reagerer flere folk mye

mer på karikaturer, kaller det negativt på en annen måte enn de gjorde før. Fordi før gjorde man ikke det. Men det nye er at man blir krenket – et oversett symptom. I tillegg kan du si at krenkelse i folk varer mye lengre. Hvis noen skriver eller tar et bilde på en dårlig måte, står det der. Før kunne du kaste avisen, nå det er mye med den digitale utviklingen som forandrer følelsene, og det får et annet «impact». Politikere skal tillate seg å være krenket for helt alminnelig journalistikk! Det er nok eksempler på andre land hele tiden: Erdoğan ...

KA Russland ...

SD Ja, selvfølgelig.

KA Den russisk-ortodokse kirke ...

SD De reagerte, ja. Men det er ikke bare Russland, masse andre land ... (pause)

KA ... hva synes du om humoristisk satire? Jeg føler at det som skjer i samfunnet, hvor det på en side finnes altfor mye humor og humoristiske greier med de som gjerne vil «jump on the bandwagon» av popularitet, og samtidig, på den andre siden, tar folk ting på alvor, veldig seriøst og nært. Da får du masser av satire og humor sammen med sinte emosjonelle folk som tar igjen med vold.

SD Men tenker du spesielt religion eller?

KA Det er min refleksjon, og jeg lurar om du kan identifisere deg med den ...

SD Problemet er at for det første er det veldig mye humor som er ikke satire, veldig mye humor som er ikke politisk. En kan godt bruke tid på humor som er ikke politisk men jeg synes det er «waste of time». Jeg synes at, har du en gave har du en oppgave. Du trenger ikke å være «strictly» politisk, men du kan godt bruke tid på å si noe om verden. Du kan godt si noe om den lille verden, eller si noe om virkeligheten. Synes jeg – en gammel frøken. Vi har dårlig tid og den må vel brukes til noe. Ikke nødvendigvis til store ting men i hvert fall til noe. Om vi kommer tilbake til satire eller de tingene som prøver å kommentere virkeligheten; den må jo ikke sparke nedover, den skal sparke oppover. Men med vår virkelighet nå er opp og ned ikke helt fiksert i størrelse lenger. Og i religion det er et problem at du ikke kan sparke

Siri Dokken

oppover uten at du sparker nedover samtidig. Fordi hvis du sparker opp mot religiøs maktbruk eller religiøs misbruk av makt i religionens navn så treffer du folk som selv er religiøse og har sterke følelser i forhold til religion, og det er veldig vanskelig å gjøre den distinksjonen. I tillegg er visuelt språk ikke presist, det er ofte i form av et sleivspark. Du må oppfattes fort, det skal være effektivt. Det er klart at noen ganger er sleivspark ikke tilførende i sin form. Jeg hadde lenge som credo at jeg hadde ikke noe ønske om å ramme folks religiøse følelser, men selvfølgelig mente jeg at jeg hadde retten til å kritisere maktpersoner, maktstrukturer. Som eksempel kan du kritisere presten eller kritisere myndighetene. Du kritiserer *den* mannen men du kritiserer ikke bønn eller folk som har følelser i forhold til det. Det er veldig vanskelig fordi det ligger i religionens natur at den er hevet over andre ting ... Vanskelig.

KA Vi kan også snakke om grenser du ikke kan krysse. Men hvor er de grensene da?

SD De er jo «all over the place» ...

...Vi snakket videre i nesten en time. Om demokrati og tomme ord, om hvordan det er vanskelig i disse dager, der media har fullstendig kontroll over informasjonen vi spiser, om samtidskunst og elitisme, «Frame Theory» i media, eskapisme, og at livet kommer til en slutt uansett. Jeg likte best da Siri fortalte om prosessen hun alltid går gjennom med tekst hun får å jobbe med. Metoden hun bruker er å lese gjennom den og prøve å finne en slags svakhet, uansett om hun er enig med skribenten eller ikke. For meg skaper det et bilde av befriende objektivitet og avstand. Etter dette så er hun en subjektiv tegner.

10 Hva er identitet og hvem er jeg egentlig?

Nicolas "Nico D" Albert Holter (født 1982 i Paris, Frankrike) utgjør sammen med Admiral P og Sleikta Daniel Lion kjernen i de nordiske mesterne, reggae soundsystemet Jah Ark Manifest. Nico D vokste opp i bl.a. Kina, Frankrike og USA, der familien bodde mens faren jobbet i diplomatiet. Da Nico D flyttet hjem til Oslo som ungdom fant han raskt sammen med norsk-zambiske Admiral P som delte hans interesse for reggae. Nico D toppet listene på Jamaica som første skandinav med låta «Ruff Times» feat. Jah Mason i 2010. Hans største hit i Norge er «Engel» med Admiral P, som vant Spellemann for årets hit i 2014 og har blitt en ny-klassiker. Nico D har flere EP-er og album bak seg, senest på norsk med «Stormøye»-trilogien i 2016.

Nico D (privat bilder)

Etter min mening er man født med visse grunnegenskaper, predisposisjoner, smaker og preferanser. Er det disse som bestemmer hvem man er? Er det ens fysiske utseende og kulturelle bakgrunn? Er det andres valg som har innvirkning på ens liv? Eller er det summen av dette, pluss livserfaring og tilfeldigheter?

De fleste kjenner meg som Nico D, den norske reggae-artisten som fikk en stor hit på Jamaica. Det er på mange måter den jeg er (blitt). «Hvordan var det mulig?» har mange spurt; at en hvit gutt fra Oslos beste vestkant kunne dra til den tykkeste ghettoen i Kingston og bli hørt, forstått og respektert gjennom musikken sin?

For meg er hvem man er like viktig som det man har opplevd: Jeg kunne aldri dratt til reggae-øya og gjort meg bemerkta uten den medfødte egenskapen jeg har til å synge. Og jeg hadde kanskje ikke opplevd den samme suksessen, like fort, dersom jeg ikke hadde den kulturelle og etniske bakgrunnen jeg har, som gjorde at jeg stakk meg ut i mengden av alle de andre som prøvde å få stemmen sin hørt. Og selve musikken min hadde nok ikke snudd mange hoder dersom jeg ikke en gang i tiden hadde fått utvikla ferdighetene mine, noe

som skjedde fordi jeg møtte de riktige menneskene. Jeg hadde heller ikke hatt engelskkunnskaper nok til å konvertere ordene til jamaicansk patois dersom jeg ikke hadde bodd 3 år i New York på nitti-tallet. Der hadde jeg ikke bodd dersom faren min ikke hadde valgt å gå for det jobbtilbudet han fikk den gangen.

Lista av årsaker og virkninger kan fortsette i det uendelige, og konklusjonen blir like sammen-satt som grunnene til at man er den man er. Å kjenne sin identitet er resultatet av ens medfødte egenskaper, men også konsekvensen av en rekke omstendigheter, mennesker, livssituasjoner, som, satt i sammenheng og reflektert over, danner bildet du har av deg selv.

Komplisert? Den tyske filosofen Friedrich Nietzsche sa det enklest og best: "BLI DEN DU ER."

Nico D

Transnational Arts Production (TrAP)
er en kunstprodusent og pådriver
for mangfold i norsk kulturliv. Mer
informasjon på trap.no. Her møter
du TrAP i månedene som kommer:

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

Oslo kommune

AKERSHUS
fylkeskommune

KORO

KUNST I OFFENTLIGE ROM / PUBLIC ART NORWAY

Transit Radio

er en podkast-serie som gir deg
musikk og stemmer fra flyktninger
og asylsøkere i Norge. Hør den på
transitradio.no

Nøkkel til byen

er et nytt prosjekt der vi vil snakke
med folk som besøker kunst-
institusjonene sjeldent. Vi inviterer
til kunst- og kulturopplevelser, og
spør hva som skal til for at kultur-
tilbudene skal bli relevant for flere.
Vil du bli med? Kontakt oss på
post@trap.no

10 undersøkelser:
Utgitt av TrAP, 2017

Ansvarlig redaktør
Hilde Ghosh Maisey

Gjesteredaktør
for dette nummeret er
Hatem Ben Mansour

Redaksjonssekretær
Kjetil Detroit Kristensen

Design
João Doria

Trykk
Amedia, Norge

Opplag
40 000

De gule Victory Hands som vi har brukt gjennom denne publikasjonen ble skapt
av Simon Stratford, Alexander Skowalsky, Marco Galtarossa, Maxim Kulikov,
Matias Porta Lezcano, Santiago Arias og Oksana Latysheva for The Noun Project
og brukes her under Creative Commons CC BY 3.0 US License.